

KRONIKA

Naši jubilanti

Prof. Ing. Milan Matula, DrSc., šesťdesiatročný

V tomto roku sa v rozkvetе tvorivých síl významného jubilea dožíva prof. Ing. Milan Matula, DrSc., vedúci Katedry inžinierskej geológie Prírodovedeckej fakulty UK v Bratislave.

Narodil sa 20. mája 1924 v Dolnom Ďure, okr. Levice. Študoval na gymnáziu v Levice a v Prievidzi a vysokoškolskú kvalifikáciu získal na Fakulte inžinierskeho staviťstva SVŠT. V rokoch 1951—1954 bol vedeckým aspirantom akad. D. Andrusova na Banickej a na Geologicko-geografickej fakulte v Bratislave. Roku 1956 sa stal docentom a od roku 1965 je profesorom inžinierskej geológie na Prírodovedeckej fakulte Univerzity Komenského. Vedeckú hodnosť DrSc. získal roku 1967.

Prof. M. Matula sa zaslúžil o založenie modernej školy inžinierskej geológie a hydrogeológie na Slovensku. Vybudoval katedru, ktorá sa stala strediskom výchovy špecializovaných geologických odborníkov. Ale významnú úlohu v rozvoji socialistického školstva zohral aj ináč: už v rokoch 1948—1951 sa zúčastnil na jeho zakladaní ako člen Školskej komisie ÚV KSS a ako tajomník Slovenského výboru pre vysoké školy a prednosta vysokoškolského odboru Povereníctva školstva. V súčasnosti je podpredsedom Komisie expertov MŠ pre geológiu. Od roku 1963 je členom vedeckej rady UK a bol aj jej rektorom. Dôležitú úlohu v systéme vedeckej prípravy kádrov plní aj ako predseda komisie pre obhajoby doktorských (DrSc.) a kandidátskych dizertácií.

Od roku 1970 ako koordinátor vedie početný tím pracovníkov čs. vysokých škôl a ČSAV pri riešení najaktuálnejších problémov základného výskumu v oblasti inžinierskej geológie a geotechniky. Aktívnu činnosť vykonáva prof. M. Matula pri organizácii a usmerňovaní vedy ako člen, príp. predseda radu akademických a rezortných kolégií, rád

a komisií. Patrí medzi ne aj členstvo v Rade II. programu ŠPZV pri Prezidiu ČSAV, Komisie pre využívanie surovínovej základne pri MVT SSR a vo Vedeckom kolégiu SAV pre vedu o Zemi a vesmíre.

Prof. M. Matula je autorom vyše 120 vedeckých a odborných prác, z ktorých 6 má charakter monografií. Jeho vedecká práca je zameraná najmä do štyroch oblastí.

Vo výskume geologických podmienok výstavby hydroenergetických diel vypracoval a aplikoval metodiku rajonizácie údolí na zostavovanie schém energetického využitia slovenských riek (pre štátny vodohospodársky plán). Roku 1953–1958 ako hlavný geológ získal veľké skúsenosti pri náročnej výstavbe Nosiskej priehrady a monograficky ich zovšeobecnil. Od roku 1955 sa ako riešiteľ výskumných úloh, expert a oponent zúčastňoval na príprave výstavby vodných diel na Dunaji, v Liptovskej Mare, na Čiernom Váhu atď.

Pozoruhodným prínosom do inžinierskej geológie aj v medzinárodnom meradle sú práce jubilanta v oblasti inžinierskogeologickej kartografie. Zostavil rad originálnych máp rozličného druhu a teoreticky rozpracoval ich metodiku, ktorá sa stala jedným z hlavných podkladov pre smernice RVHP (Moskva, 1965). Pod jeho vedením bola zostavená a vydaná aj medzinárodná príručka UNESCO na inžinierskogeologické mapovanie (Paríž, 1976).

Tretím základným úsekom vedeckej práce prof. M. Matulu je sústavný výskum inžinierskogeologických pomerov Slovenska. Široký medzinárodný ohlas mala najmä jeho monografia *Regional Engineering Geology of Czechoslovak Carpathians* (1969).

Veľmi aktuálnou oblasťou vedeckého bádania jubilanta sú aj vzťahy geológie a územného plánovania, urbanizácie a ochrany životného prostredia. Na základe výsledkov z tejto oblasti ho nominovali za generálneho reportéra na troch svetových kongresoch (Sao Paulo, 1974; Madrid, 1978; Newcastle, 1979). Za publikáciu *Geológia a životné pro-*

stredie (1979) mu udelili prémiu Slovenského literárneho fondu.

Výsledky vlastnej vedeckej práce využíval prof. M. Matula pri riešení najdôležitejších problémov praxe našej investičnej výstavby. V odborných kruhoch geológov aj projektantov veľkých stavieb je jeho prínos ako rozhladeného experta i erudovaného oponenta dobre známy a okrem štátneho vyznamenania Za zásluhy o výstavbu ho ocenili aj mnohými čestnými uznaniami a medailami.

V súčasnosti sa jubilant usiluje o správne väzby medzi základným i aplikovaným výskumom a praxou a zodpovedne plní svoje úlohy v Komisii pre surovínovú základňu na Ministerstve výstavby a techniky. Spolu s výskumným tímom sa orientuje na riešenie geologických otázok výstavby jadrových a prečerpávacích elektrární, ako aj podmienok urbanizácie Slovenska. V rezorte geologickej služby aktívne pracuje aj ako člen redakčnej rady *Mineralia slovaca*.

Prof. M. Matula je významnou osobnosťou vo svetovej inžinierskogeologickej verejnosti a vďaka svojej erudovanosti, vedeckým výsledkom aj ovládaniu cudzích jazykov dobre reprezentuje socialistickú vedu a plní úlohu organizátora medzinárodnej vedeckej spolupráce. Už vyše 12 rokov je predsedom 1. stálej komisie Medzinárodnej asociácie inžinierskej geológie (IAEG), ktorá z podnetu UNESCO a pod jeho patronátom vykonala pozoruhodnú prácu pri unifikácii a štandardizácii v inžinierskogeologickej kartografii. Najvyššej pocty sa jubilantovi dostalo, keď bol roku 1982 zvolený za viceprezidenta IAEG. Na medzinárodných konferenciách a sympóziách predniesol prof. M. Matula vyše 30 referátov a na viacerých zasadaniach svetových kongresov predsedal (napr. Paríž, Moskva, Sydney, Montreal a i.).

Želáme prof. Ing. Milanovi Matulovi, DrSc., dobrú pohodu v kruhu jeho najbližších, pevné zdravie a veľa tvorivých síl pri plnení všetkých jeho plánov.

Rudolf Ondrášik